

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/61/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1214216769
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Sádovský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1214216769.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci žalobcu: Dopravný podnik Bratislava, a.s., Olejkárska ul. č. 1, Bratislava, IČO: 00 492 736, zastúpený advokátom: JUDr. Vladimír Kán, Námestie M. Benku č. 9-C1, Bratislava, proti žalovanému: U. S., K.. XX.XX.XXXX, K. O. P. T.. Č.. XXXX/XX, O., zastúpený opatrovníčkou: Timea Mačicová, pracovníčka Okresného súdu Bratislava II, o zaplatenie istiny 50,70 eur, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 05.11.2014, č. k. 21C/197/2014 - 24, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50,70 eur a náhradu trov konania v sume 16,50 eur na účet právneho zástupcu navrhovateľa, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 29 ods. 2, § 115a ods. 2 O. s. p., § 11 ods. 2 písm. b), § 14 ods. 2, § 17 ods. 2 zák. č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave, § 760 Občianskeho zákonníka, článkom 3 Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave a vecne tým, že sa žalovaný ako cestujúci dňa 06.02.2014 na linke MHD č. 30 nepreukázal platným cestovným lístkom a preto mu vznikla povinnosť zaplatiť cestovné vo výške 0,70 eur a úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom vo výške 50 eur. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 142 ods. 1, § 149 ods. 1 a § 150 ods. 2 O. s. p. a vecne tým, že nakoľko ide o drobný spor, náhradu trov uplatnenú žalobcom primerane znížil tak, že žalobcovi priznal trovy zodpovedajúce výške zaplateného súdneho poplatku za návrh v sume 16,50 eur s poukazom na skutočnosť, že uplatnená náhrada trov právneho zastúpenia v sume 87,88 eur a trov spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku za návrh v sume 16,50 eur, predstavuje (104, 38 eur) viac ako dvojnásobok dlžnej sumy voči uplatnenej pohľadávke. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí poukázal na skutočnosť, že žalobca si obdobné nároky uplatňuje vzorovou žalobou, v ktorej sú menené len identifikačné údaje žalovaného, dátum jazdy bez platného cestovného lístka a variabilný symbol a preto je príprava týchto žalôb rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou žiadne odborné znalosti, a pokiaľ žalobca splnomocnil na prípravu žaloby advokáta, takýto postup je nanajvyšš neúčelný, a teda neúčelne sú vynaložené aj tým vzniknuté trovy.

Proti tomuto rozsudku v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, že rozhodnutie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ustanovenie § 150 ods. 2 O. s. p. a nesprávne rozhodol o primeranom znížení trov konania, ktoré neodôvodnene priznal vo výške inej od trov, ktoré si žalobca uplatnil a navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalovanému uložiť povinnosť zaplatiť žalobcovi súdny poplatok v sume 16,50 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 88,70 eur (za tri úkony právnej služby á 16,60 eur + DPH + 3 x režijný paušál á 8,04 eur), ako aj trovy odvolacieho konania v sume 19,61 eur (1/2 úkonu á 16,60 eur + DPH + 1 x režijný paušál á 8,04 eur). Poukázal na skutočnosť, že síce je nepochybné, že ide v danej právnej veci o drobný

spor, avšak neprimeranosť trov konania je nutné v takýchto sporoch voči pohľadávke posudzovať v jednotlivých prípadoch vždy individuálne. Uviedol, že z ustálenej súdnej praxe, najmä z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 7Co/32/2009 a sp. zn. 7Co/64/2009 vyplýva, že aj v konaní, predmetom ktorého je drobný spor, musí súd vždy postupovať podľa zásad uvedených v ust. § 150 O. s. p. s tým, že nie je možné trovy nepriznať, alebo ich znížiť iba preto, že ide o drobný spor a iba s poukazom na ust. § 150 ods. 2 O. s. p. Žalobca vo svojom odvolaní ďalej uviedol, že súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ust. § 150 ods. 2 O. s. p. aj z dôvodu, že zákon pojem „neprimerané“ nedefinuje s tým, že ani súdna prax rozsah neprimeranosti nevygenerovala, avšak tento nedostatok nie je možné ospravedlniť tým, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysvetlí, akými úvahami sa riadil pri svojom rozhodovaní o trovách konania podľa ust. § 150 ods. 2 O. s. p. Poukázal na dôvodovú správu k zákonu č. 384/2008 Z. z., ktorým bol s účinnosťou od 15. 10. 2008 zmenený a doplnený Občiansky súdny poriadok, k ust. § 150 ods. 2, z ktorej vyplýva, že súd môže pristúpiť k zníženiu neprimeraných trov, ktoré sú voči pohľadávke v drobných sporoch neprimerané, avšak v týchto konaniach najmä trovy predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu, ako samotná pohľadávka, pričom niekoľkonásobne vyššiu sumu je v zmysle logického výkladu potrebné chápať minimálne dvojnásobne vyššiu sumu ako samotná istina s tým, že v prejednávanej veci o takýto prípad nejde. Vytkol súdu prvého stupňa, že rozhodnutie v napadnutej časti odôvodnil iba tým, že trovy konania sú voči pohľadávke neprimerané, pričom sa však nezaoberal výškou vzájomného pomeru výšky trov konania, trov právneho zastúpenia a samotnej pohľadávky. Žalobca v dôvodoch svojho odvolania uviedol, že povinnosťou súdu prvého stupňa bolo na rozhodnutie o trovách konania aplikovať ust. § 142 ods. 1 O. s. p., ktoré vyjadruje zásadu zodpovednosti za výsledok a žalobcovi, ako úspešnému účastníkovi priznať náhradu všetkých účelne uplatnených trov, ktoré spočívajú v zaplatenom súdnom poplatku za návrh (ako obligatórnej povinnosti navrhovateľa) a v trovách, ktoré vznikli na jeho právnom zastúpení, keďže je povinnosťou právneho zástupcu pristupovať ku každej pohľadávke individuálne. Žalobca vo svojom odvolaní ďalej poukázal na skutočnosť, že samotné úkony právnych služieb a postup advokáta pri prevzatí právneho zastúpenia, odoslaní výzvy na zaplatenie pred podaním návrhu na súd, jeho príprava a podanie na príslušný súd, je náročný a zložitý proces, vyžadujúci si primeranú časovú náročnosť, ktorú je advokát povinný venovať kontrole správnosti a úplnosti podania a preto trovy, ktoré si v konaní uplatnil, sú účelne vynaložené a najmä uplatnené a vyčíslené v minimálnej výške, v súlade s vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z., z dôvodu ktorého rozsah zníženia trov v prejednávanej veci, odporuje dobrým mravom s tým, že považuje za nespravodlivé, neodôvodnené a neprimerané, aby žalovaný neznášal trovy procesne plne úspešného žalobcu, ktoré mu vznikli, vrátane trov právneho zastúpenia. Žalobca vo svojom odvolaní uviedol, že žiadne ustanovenie hmotných, či procesných noriem v Slovenskej republike neobmedzuje právo účastníka dať sa zastupovať v súdnom procese advokátom, a toto právo nie je obmedzené ani v drobných sporoch, neobmedzuje ho ani Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Žalovaný, resp. jeho opatrovníčka sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

Odvolací súd vec preskúmal viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže odvolanie sa týka tej časti rozsudku, ktorá má povahu uznesenia a nejde o vec samu (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti nepreskúmateľný.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu, podaným na súd prvého stupňa dňa 07.07.2014 domáhal zaplatenia sumy 50,70 eur žalovaným z dôvodu, že dňa 06.02.2014 na linke MHD č. 30 v Bratislave cestoval bez cestovného lístka a cestovné a ani úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom spolu v sume 50,70 eur žalobcovi nezaplatil, t. j. ide o konanie, v ktorom sa žalobca domáha zaplatenia cestovného a prirážky za porušenie prepravných predpisov (tzv. pokuty).

Vzhľadom na charakter sporu nie je vec náročná, pokiaľ ide o informáciu a prevzatie veci, ktorá spočíva v odovzdaní hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok žalobcom jeho advokátovi (právnemu zástupcovi) a nie je náročná ani pokiaľ ide o výzvu - pokus o zmier. Je možné konštatovať, že ide o predtlač, ktorá je rovnaká vo všetkých veciach, v ktorých sa žalobca domáha zaplatenia cestovného a prirážky, v ktorej sa mení iba značka, prípadne kto vec vybavuje, dátum, meno a adresa osoby, ktorej

je výzva zasielaná, dátum, kedy táto osoba porušila tarifné a prepravné predpisy a číslo linky, na ktorej došlo k porušeniu predpisov. Je nutné poukázať na skutočnosť, že aj v prípade návrhu na začatie konania ide o predtlač, v ktorej dochádza k zmenám v značke veci žalobcu (naša značka), mena a adresy žalovaného, dňa, kedy došlo k porušeniu tarifných a prepravných podmienok, čísla linky MHD, na ktorej k porušeniu došlo a dátumu, kedy bola zaslaná výzva - pokus o zmier. Ide teda o identickú výzvu a žalobu vo všetkých konaniach, v ktorých sa žalobca domáha zaplatenia cestovného a prirážky za porušenie tarifných a prepravných predpisov a vec nie je náročná ani po právnej stránke, keďže všetky žaloby sú posudzované právne podľa tých istých predpisov.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 150 ods. 1 O. s. p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Podľa § 150 ods. 2 O. s. p., ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

Podľa § 200ea ods. 1 O. s. p., ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1 000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Z dôvodovej správy k novele Občianskeho súdneho poriadku, účinnej od 15. októbra 2008 vyplýva, že citované zákonné ustanovenie je možné použiť v konaniach s nízkou hodnotou sporu a tak znížiť neprimerané trovy, ktoré sú voči pohľadávke v drobných sporoch neprimerané. Cieľom súdnych konaní v takýchto veciach má byť vymoženie pohľadávky s čo najnižšími nákladmi a nemôže prevažovať záujem na vedení konania z dôvodu, že ide o zaujímavé veci z hľadiska odmeny advokáta. Spoločnosti, ktoré takéto pohľadávky hromadne uplatňujú, majú možnosť výberu advokáta, ktorý pristúpi na ich uplatňovanie a vymáhanie za podmienok, že veriteľ nebude mať žiadnu ujmu a pre advokáta stále zostanú tieto veci zaujímavé vzhľadom na ich množstvo. V prejednávanej veci ide práve o takýto spor.

Z ust. § 150 ods. 2 O. s. p. nevyplýva záver o tom, že postup podľa uvedeného ustanovenia je možný iba v prípade, ak trovy konania predstavujú „minimálne dvojnásobne“ vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. Takýto záver nevyplýva ani z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu. V nej sa uvádza iba ako príklad, že aplikácia je prípustná najmä v drobných sporoch, v ktorých konaniach trovy predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. Z rozhodovacej činnosti je i odvolaciemu súdu známe, že pohľadávky obdobné predmetu tohto konania sa uplatňujú hromadne, pričom žalobcu zastupuje totožný advokát, ktorého písomné podania na súd - návrhy - sú vo všetkých prípadoch z hľadiska právnej argumentácie rovnaké, k zmene dochádza len v označení značky veci žalobcu (naša značka), mena a adresy žalovaného, dňa kedy došlo k porušeniu Prepravného poriadku Mestskej hromadnej prepravy v Bratislave a čísla linky, pričom skutková stránka veci je štandardná, predmet sporu po právnej stránke tiež nie je zložitý a teda vyžadujúci si náročnú prípravu najmä s ohľadom na preštudovanie iných s vecou súvisiacich predpisov.

Z uvedených dôvodov preto zníženie náhrady trov konania, resp. ich nepriznanie v celej uplatňovanej výške neodporuje dobrým mravom, keď cieľom súdneho konania v predmetnej veci je vymoženie pohľadávky s čo najnižšími nákladmi a nemôže tu prevažovať záujem na vedení konania z hľadiska odmeny advokáta.

V posudzovanej veci ide o drobný spor (§ 200ea ods. 1 O. s. p.), v ktorom právny zástupca žalobcu vo veci vykonal účelne dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie návrhu na súd) pričom podľa § 14 ods. 1 písm. a), c) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení do 01.07.2013 bola základná sadzba za jeden úkon 16,60 eur, režijný paušál á 8, 04 eur a v súlade s § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. patrí právnomu zástupcovi žalobcu aj zvýšenie odmeny o 20 % DPH, t.j. odmena predstavuje 59,13

eur (2 x 16,60 eur + 2 x 8,04 eur + 9,85 eur DPH), a celkové trovy žalobcu so zaplateným súdnym poplatkom za podaný návrh predstavujú sumu 75,63 eur. Právny zástupca žalobcu si síce uplatnil aj odmenu za úkon právnej služby - výzvu - Pokus o zmier, ide však o úkon vykonaný pred začatím konania, pričom v súlade s ust. § 137 O. s. p. (v ktorom ustanovení sú trovy konania vymenované príkladmo), náklady spojené s predsúdnyimi korešpondenciami k hotovým výdavkom nepatria.

Trovy konania ako neodmysliteľná súčasť občianskeho procesu sú spojené s konkrétnym súdnym konaním a ich platenie a náhrada, končí právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým sa konanie meritórne či procesne skončilo. Z uvedeného vyplýva, že o náhrade trov konania je súd povinný vo svojom rozhodnutí vždy rozhodnúť a svoje rozhodnutie i v tejto časti presvedčivo odôvodniť a to nielen citovaním zákonného ustanovenia, na základe ktorého o trovách konania rozhodol, ale najmä aplikáciou konkrétneho zákonného ustanovenia je súd povinný zdôvodniť aj vecne.

V prejednávanej veci trovy konania teda prevyšujú pohľadávku viac ako 1 - násobne a sú preto voči pohľadávke neprimerané. Správne preto postupoval súd prvého stupňa, keď v zmysle § 150 ods. 2 O. s. p. náhradu trov konania znížil, avšak rozhodol vecne nesprávne, keď právnemu zástupcovi žalobcu nepriznal žiadnu náhradu trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby, ktoré právny zástupca žalobcu vykonal (prevzatie a príprava zastúpenia, žaloba). Súdom prvého stupňa priznaná náhrada trov konania iba za súdny poplatok 16,50 eur je nedostatočná, nakoľko vzhľadom na vyššie uvedenú argumentáciu je možné náhradu trov konania znížiť, ale nie je na mieste náhradu trov právneho zastúpenia nepriznať vôbec.

Je totiž potrebné prisvedčiť tvrdeniu žalobcu v podanom odvolaní, že ako účastník sa mohol v konaní dať nepochybne zastúpiť zástupcom z radov advokátov, ktorého si sám zvolil, keď oprávnenie zvoliť si zástupcu, upravené v ust. § 24 a § 25 O. s. p. je právom zaručeným v čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho zmyslom je poskytnúť procesným právam a povinnostiam účastníka konania kvalifikovanú ochranu.

Odvolací súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť prvostupňového súdu na skutočnosť, že nie je možné v rámci zníženia trov konania nepriznať žalobcovi žiadne trovy právneho zastúpenia, pretože takýto postup je v rozpore s § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 149 ods. 1 O. s. p. nakoľko, ak je účastník, ktorý bol v konaní zastúpený advokátom, vo veci plne úspešný, nemožno mu nepriznať náhradu trov právneho zastúpenia v celom rozsahu, ktorú je možné iba znížiť napr. o štvrtinu, polovicu a pod. a v žiadnom prípade nemožno postupom podľa § 150 ods. 2 O. s. p. znížiť, alebo nepriznať trovy pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku.

Zároveň je nutné poukázať na skutočnosť, že rozsudok súdu prvého stupňa je v napadnutej časti nepreskúmateľný, nakoľko prvostupňový súd odôvodnil svoje rozhodnutie v napadnutej časti iba paušálnym konštatovaním, že trovy konania sú voči pohľadávke neprimerané, avšak neuviedol dôvody, pre ktoré trovy konania za zjavne neprimerané považoval a v čom ich neúčelnosť spočívala.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O. s. p., v ktorom bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne kvalifikovaným spôsobom rozhodnúť o trovách konania v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým je súd prvého stupňa viazaný (§ 226 O. s. p.) a zo zisteného skutkového stavu vyvodíť záver, ktorý je nutné správne, dostatočne presvedčivo a logicky odôvodniť v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z ust. § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 167 ods. 2 O. s. p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa o náhrade trov celého konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.